

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 108/21
Luksemburg, 22 czerwca 2021 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-682/18, YouTube i C-683/18,
Cyando

W obecnym stanie prawa Unii operatorzy platform internetowych co do zasady sami nie dokonują publicznego udostępniania treści chronionych prawem autorskim bezprawnie zamieszczanych na tych platformach przez ich użytkowników

Niemniej jednak owi operatorzy dokonują tej czynności z naruszeniem prawa autorskiego, jeżeli przyczyniają się – w inny sposób niż samo udostępnienie tych platform – do publicznego udostępniania takich treści

W sporze, którego dotyczy pierwsza sprawa (C-682/18), Frank Peterson, producent muzyczny, wytoczył przed sądami niemieckimi przeciwko YouTube i jego przedstawicielowi prawnemu, Google, powództwo dotyczące zamieszczenia na platformie YouTube, w 2008 r., kilku fonogramów, do których, jak twierdzi, posiada różne prawa. Wspomniane fonogramy zostały zamieszczone na tej platformie przez jej użytkowników bez jego zgody. Chodzi o utwory pochodzące z albumu artystki Sary Brightman *A Winter Symphony* oraz prywatne nagrania dźwiękowe zarejestrowane podczas jej trasy koncertowej „Symphony Tour”.

W sporze, którego dotyczy druga sprawa (C-683/18), wydawnictwo Elsevier wytoczyło przeciwko Cyando przed sądami niemieckimi powództwo dotyczące zamieszczania na jego platformie do przechowywania i udostępniania plików Uploaded, w 2013 r., różnych utworów, do których Elsevier posiada wyłączne prawa. Wspomniane utwory zostały zamieszczone na tej platformie przez jej użytkowników bez jego zgody. Chodzi o utwory *Gray’s Anatomy for Students*, *Atlas of Human Anatomy* i *Campbell-Walsh Urology*, do których można było uzyskać dostęp na Uploaded za pośrednictwem zbioru linków rehabgate.com, avaxhome.ws i bookarchive.ws.

Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy), przed którym toczą się obie sprawy, skierował do Trybunału szereg pytań koncentrujących się między innymi na problematyce odpowiedzialności operatorów platform internetowych, w sytuacji gdy użytkownicy tych platform bezprawnie publikują na nich utwory chronione prawem autorskim.

Trybunał zajął się tą problematyką na gruncie poprzedniego systemu mającego zastosowanie do przedmiotowych okoliczności faktycznych, czyli systemu wynikającego z dyrektywy 2001/29 o prawach autorskich¹, dyrektywy 2000/31 o handlu elektronicznym² oraz dyrektywy 2004/48 w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej³. Zadane pytania prejudycjalne nie dotyczą

¹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. 2001, L 167, s. 10; sprostowania: Dz.U. 2007, L 216, s. 24; Dz.U. 2010, L 263, s. 15, Dz.U. 2012, L 33, s. 9).

² Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywy o handlu elektronicznym) (Dz.U. 2000, L 178, s. 1)

³ Dyrektywa 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej (Dz.U. 2004, L 157, s. 45; sprostowanie Dz.U. 2004, L 195, s. 16).

aktualnego systemu, a mianowicie systemu ustanowionego dyrektywą 2019/790 w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym⁴.

W wyroku, wydanym w składzie wielkiej izby, Trybunał orzekł w szczególności, że w obecnym stanie prawa Unii operatorzy platform internetowych sami nie dokonują publicznego udostępniania treści chronionych prawem autorskim bezprawnie zamieszczonych na tych platformach przez ich użytkowników, chyba że przyczyniają się oni – w inny sposób niż samo udostępnienie tych platform – do publicznego udostępniania takich treści z naruszeniem prawa autorskiego. Trybunał orzekł ponadto, że owi operatorzy mogą korzystać ze zwolnienia od odpowiedzialności w rozumieniu dyrektywy 2000/31 pod warunkiem, że nie odgrywają oni aktywnej roli, dzięki której wiedzą o treściach zamieszczanych na ich platformach i mogą je kontrolować.

Ocena Trybunału

W pierwszej kolejności Trybunał zajął się kwestią, czy w okolicznościach takich jak rozpatrywane w omawianych sprawach operator platformy do udostępniania filmów lub platformy do przechowywania i udostępniania plików, na której użytkownicy mogą bezprawnie podawać do publicznej wiadomości treści chronione, sam dokonuje „publicznego udostępniania” tych treści w rozumieniu dyrektywy 2001/29⁵. Na wstępie Trybunał przypomniał cele i definicję pojęcia „publicznego udostępniania” oraz dalsze kryteria, które należy wziąć pod uwagę w ramach indywidualnej oceny, którą należy przeprowadzić na gruncie tego pojęcia.

Wśród tych kryteriów Trybunał podkreślił nieodzowną rolę użytkownika i zamierzony charakter jego działania. Czynność udostępniania ma bowiem miejsce wtedy, gdy użytkownik podejmuje działania – z pełną świadomością ich konsekwencji – mające na celu udzielenie swoim klientom dostępu do chronionego utworu, w szczególności w sytuacji, gdy wobec braku takich działań jego klienci co do zasady nie mogliby korzystać z nadawanego utworu.

W tym kontekście Trybunał orzekł, że operator platformy do udostępniania filmów lub platformy do przechowywania i udostępniania plików, na której użytkownicy mogą bezprawnie podawać do publicznej wiadomości treści chronione, nie dokonuje „publicznego udostępniania” tych treści w rozumieniu dyrektywy 2001/29, chyba że przyczynia się – w inny sposób niż samo udostępnienie tej platformy – do publicznego udostępniania takich treści z naruszeniem praw autorskich.

Ma to miejsce zwłaszcza w przypadku, gdy ów operator posiada wiarygodne wiadomości o bezprawnym udostępnieniu na swojej platformie treści chronionych prawem autorskim, a pomimo tego niezwłocznie ich nie usuwa lub nie blokuje do nich dostępu, bądź gdy ów operator, pomimo iż wie lub powinien wiedzieć, że co do zasady użytkownicy jego platformy bezprawnie podają do publicznej wiadomości chronione treści za jej pośrednictwem, nie wdraża odpowiednich rozwiązań technicznych, których można oczekiwać od operatora wykazującego należyłą staranność w jego sytuacji, w celu wiarygodnego i skutecznego przeciwdziałania naruszeniom praw autorskich na tej platformie, bądź też gdy ów operator uczestniczy w wyborze treści chronionych, bezprawnie udostępnianych publicznie, udostępnia na swojej platformie specjalne narzędzia umożliwiające bezprawne udostępnianie takich treści lub świadomie wspiera takie udostępnianie, o czym może świadczyć przyjęty przez tego operatora model biznesowy, który zachęca użytkowników jego platformy do bezprawnego publicznego udostępniania na niej chronionych treści.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE (Dz.U 2019, L 130, s. 92). W dyrektywie tej ustanowiono nowe zasady szczególnej odpowiedzialności operatorów platform internetowych z tytułu bezprawnego zamieszczania na nich utworów przez użytkowników tych platform. Dyrektywa, którą państwa członkowskie mają transponować najpóźniej do dnia 7 czerwca 2021 r., nakłada na operatorów platform internetowych obowiązek uzyskania zgody ze strony podmiotów praw autorskich na zamieszczanie na nich utworów przez użytkowników tych platform, na przykład poprzez zawarcie umowy licencyjnej.

⁵ Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie powinny zapewnić autorom wyłączne prawo do zezwalania lub zabraniać na jakiegokolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, włączając podawanie do publicznej wiadomości ich utworów w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

W drugiej kolejności Trybunał zajął się kwestią tego, czy operator platform internetowych może korzystać ze zwolnienia od odpowiedzialności ustanowionego w dyrektywie 2000/31 o handlu elektronicznym⁶ w odniesieniu do treści chronionych, które użytkownicy tych platform bezprawnie udostępniają publicznie za ich pośrednictwem. W tym kontekście Trybunał zbadał, czy rola tego operatora jest neutralna, to znaczy czy jego działalność przybiera charakter czysto techniczny, automatyczny i bierny, który zakłada, że wspomniany operator nie wie o przechowywanych tam treściach lub ich nie kontroluje, czy też odgrywa on aktywną rolę, dzięki której wie o tych treściach lub może je kontrolować. W tym względzie Trybunał orzekł, że ów operator może korzystać ze zwolnienia od odpowiedzialności pod warunkiem, że nie odgrywa aktywnej roli, dzięki której wie o treściach zamieszczanych na jego platformie i może je kontrolować. Trybunał wyjaśnił, że brak możliwości skorzystania przez operatora ze zwolnienia od odpowiedzialności ustanowionego w tej dyrektywie, jest uzależniony od posiadania przez niego wiadomości o konkretnych bezprawnych działaniach ze strony użytkowników tej platformy dotyczących zamieszczonych na niej treści chronionych.

W trzeciej kolejności Trybunał uściślił warunki, w jakich podmioty praw autorskich mogą na podstawie dyrektywy 2001/29⁷ uzyskać nakaz sądowy przeciwko operatorowi platformy internetowej. Trybunał orzekł, że dyrektywa ta nie stoi na przeszkodzie sytuacji, w której podmiot praw autorskich może na podstawie prawa krajowego uzyskać nakaz sądowy przeciwko operatorowi, którego usługi zostały wykorzystane przez osobę trzecią do naruszenia przysługujących mu praw bez wiedzy owego operatora w rozumieniu dyrektywy 2000/31⁸, dopiero wówczas, gdy przed wszczęciem postępowania sądowego ów operator został powiadomiony o tym naruszeniu i nie podjął niezwłocznie działań, aby usunąć dane treści lub zablokować do nich dostęp i zapewnić, by takie naruszenia nie powtarzały się.

Do sądów krajowych należy jednakże zapewnienie, aby stosowanie takiego warunku nie powodowało opóźnienia rzeczywistego zaprzestania naruszenia w sposób powodujący nieproporcjonalną szkodę dla tego podmiotu.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

⁶ Artykuł 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie zapewniają, żeby w przypadku świadczenia usługi społeczeństwa informacyjnego polegającej na przechowywaniu informacji przekazanych przez usługobiorcę usługodawca nie był odpowiedzialny za informacje przechowywane na żądanie usługobiorcy, pod warunkiem że usługodawca nie ma wiarygodnych wiadomości o bezprawnym charakterze działalności lub informacji, a w odniesieniu do roszczeń odszkodowawczych – nie wie o stanie faktycznym lub okolicznościach, które w sposób oczywisty świadczą o tej bezprawności, bądź też usługodawca podejmuje niezwłocznie odpowiednie działania w celu usunięcia lub uniemożliwienia dostępu do informacji, gdy uzyska takie wiadomości lub zostanie o nich powiadomiony.

⁷ Artykuł 8 ust. 3 dyrektywy 2001/29. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie mają zapewnić, aby podmioty praw autorskich mogły wnioskować o wydanie nakazu przeciwko pośrednikom, których usługi są wykorzystywane przez stronę trzecią w celu naruszenia praw autorskich lub pokrewnych.

⁸ Artykuł 14 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2000/31.